

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. VIII. Ejusdem auctoris locus, ex eodem capite, vindicatur ab iniqua
Caesaris Scaligeri censura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

ad ipsum pertingunt, exsiccatum axi applicatum, atque ita explicatum, ut ibi artificiosa imitatione expressum potius simulacrum, quam naturæ opus videretur. Hujusmodi extispicum exempla eo loco *Plinii* intelligenda sunt, per quæ apparet cognosci potuisse, quot annos jecur animalis mortui, durare posset, cum, ut verisimile est, tempus quo id extractum fuisset, in iis capsis, tabulisve notarent, quo multitudo & longinquitas observationum pateret. Nec vero victimarum exta tantum custodiebant disciplinæ gratia, sed & avium in auguriis observabilium picturas studiose asservabant eodem *Plinio* auctore lib. 10. cap. 15. quod inscriptum est, *De avibus incognitis. Sunt (inquit) præterea complura genera depicta in Hetrusca disciplina, sed ulki non visa, quæ nunc defecisse mirum est.* Qui locus superiorem nostram de extis conjecturam aliquo modo confirmat.

CAPUT VIII.

Ejusdem auctoris locus, ex eodem capite, vindicatur ab iniqua Cæsaris Scaligeri censura.

Primum *Scaligeri* verba proferam ex commentariis ejus in lib. 1. de *histor. Animalium* cap. 9. partic. 130. *Plinius* quoque lingulam hanc, minorem (*epiglottidem*) vocat linguam sed multis obsepit erroribus primus. Duabus ait interpositam fistulis ad operam geminam. Una est quia arteriam operiat, cum cibus demittitur: altera quod gulam occludat, cum spiritus comseat. Secundus error cum arteriam vocat *epiglossida*. Tertius ubi ait arteriam esse interiorem, gulam exteriorem, contrarium enim verum est. Hæc *Scaliger*. Videamus num quæ
via

via ad *Plinii* defensionem, vel certe excusationem pateat. Primum igitur hunc errorem (nam & ipse agnosco) nego esse *Plinio* imputandum, cujus culpa omnis penes *Erasistratum*, a quo hoc sumpsit *Plinius*. Quemadmodum ex verbis *Plutarchi* intelligi potest qui in septimo *Sympos.* quaestione prima, sententiam *Erasistrati* de natura & usu epiglottidis, hunc in modum expressit: Ἡ δὲ μέταυλῶς αὐτῆ (ἐπιγλωττῆς) κλίσις ἐπ' ἀμφοτέρω λαμβάνουσα, φθερομένη μὲν ἐπιπίπτει τῷ στομάχῳ, σιτημένων δὲ καὶ πινόντων τῇ ἀρτηρίᾳ, καθαρὸν δὲ πνεύματι τὸν δρόμον φυλάττει, καὶ τὴν ἀναπνοήν. i. At vero epiglottis janua instar intergerinae, in utramque partem inclinari se sinens, loquentibus nobis Stomacho incidit, edentibus autem & bibentibus, arteriae, liberum spiritui cursum respirationemque servans. Quamobrem non modo venia dignum judico *Plinium*, quod cum tanto Medico erravit, cujus auspiciis tunc Romae, Medicorum secta florebat, sed etiam laude, quod nobis vetustissimi & celeberrimi auctoris de ea corporis humani particula opinionem ignotam esse noluit. Secundum inquit, error, cum arteriam vocat epiglossida. Hoc vero temere *Scaliger*, ne quid gravius dicam: quando nusquam is apud *Plinium* error comparer. Haec sunt ejus verba: Tonsilla in homine, in sue glandula. Quod inter eas uva nomine ultimo dependet palato, homini tantum est. Sub ea minor lingua, epiglossis appellata, nulli ova generantium. Ubi quaeso error iste est, quem *Scaliger* notat? sane non video. Nisi forte quia uvulae etiam subest arteria, hoc nomen non solum ad operculum, sed etiam ad arteriam pertinere putavit. Plane aliud agebat *Scaliger* cum haec scriberet.

Quod ad tertium & postremum errorem attinet, quod scilicet *Plinius* arteriam interiorum dicat, gulam exteriorum, potuisset verisimilius, meo quidem judicio, is error imputari librario, quam *Plinio*. Et quotusquisque non saepius inter librorum σφάλματα, nominum id
genus

genus trajectiones notavit? Nimis profecto hic præceps in summi auctoris reprehensionem *Scaliger* ut & isto ejusdem libri & capitis loco: *Inter eam (vesicam) & alvum, arteria ad pubem tendentes, quæ Iliæ appellantur.* Ibi & *Plinium* castigat, ceu *ilia* arterias esse putaverit, ego codicem *ilia* pro *iliaca*, una syllaba extrita. Hoc quoque *Scaligero* visum animadversione dignum quod ait, epiglosside operiri arteriam in epulando. *Sane* (inquit *Scaliger*) *in omni deglutitione etiam Saliva.* Quasi ex eo usu, quem epiglossis inter epulandum præbet, & hic in Salivæ deglutitione, non facile intelligatur; eadem quippe ratio.

CAPUT IX.

An herba Metallum dici possit? Plinii locus notatur, & explicatur.

Plinius de salivunca herba tradens lib. 21. cap. 7. his verbis utitur: *Pannonia hanc gignit & Norici Alpiumque aprica: Urbium Eporrhedia, tanta suavitatis, ut metallum esse cœperit.* Admiratur *Hofmannus* non incelebris e Germania Medicus & scriptis clarus, *Variarum Lectionum* cap. 3. quomodo herba *metallum* dici possit: propositisque vulgatis metalli acceptionibus, nulla reperta, quæ ad rem faciat, ad τὸ ἔτυμον confugit. Nam μέταλλον, inquit ἀπὸ τῆ μεταλλᾶν, quod est querere. Quare in propria significatione metallum dicetur, quodcunque studiose queritur ob usum aliquem in vita humana. Ita hunc *Plinii* locum interpretatur, ceu velit *Saliuncam* ob suavitatem odoris cœpisse diligenter inquiri. Et hoc quidem satis probabiliter vir ille eruditus. cæterum semota hac contemplatione grammatica, non raro